

Vurdering til læring ved bruk av praksismappe og praksisseminar som nye vurderingsformer

Kristine Helen Korsnes, UiT – Norges arktiske universitet

ABSTRACT:

Vurdering har stor innvirkning på læring. En god vurderingspraksis ikke bare måler kunnskap og ferdigheter, men motiverer og har også læring som mål. På masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet ved UiT brukes en stor variasjon av vurderingsformer. Dette er i samsvar med Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* og det er også anbefalt i NOKUTs Kvalitetsområder for studieprogram for å stimulere til dybdelæring og at studentene oppnår forventet læringsutbytte. For å opprettholde samsvar mellom øving og prøving må vurderingsformer jevnlig evalueres og utvikles. I denne artikkelen vil jeg se nærmere på utviklingen av en ny vurderingsform knyttet til masterutdanningen i rettsvitenskap ved UiT og hvorfor denne har blitt svært godt mottatt av både studenter, kontaktlærere og praksisveiledere.

1 BAKGRUNN OG OPPRINNELIGE VURDERINGSFORMER

1.1 Obligatorisk praksisordning på masterstudiet i rettsvitenskap ved UiT

Det juridiske fakultet i Tromsø er ett av tre juridiske fakulteter i Norge som tilbyr en femårig integrert mastergrad i rettsvitenskap.¹ Vi er det eneste masterstudiet i rettsvitenskap med en obligatorisk praksisordning for alle studentene våre, noe som ble innført allerede med studiemodellen av 1988.² Før Kvalitetsreformen utgjorde praksisperioden seks uker. Da cand.jur. studiet ble omgjort til et masterstudium i rettsvitenskap, ble studiet redusert fra seks til fem år, og praksisperioden videreført med fire uker. Samtidig ble praksisperioden flyttet fra tredje studieår til første semester på fjerde studieår. Praksisordningen er normert til fem studiepoeng, og er nærmere regulert av et eget praksisreglement.³

Den obligatoriske praksisordningen utgjør et arbeidskrav som studentene må få godkjent for å ha rett til å gå opp til eksamen på 4. avdeling (/studieår).⁴ På studiet er innslaget av obligatorisk undervisning og arbeidskrav ellers nokså begrenset.⁵ For å få godkjent praksis må studenten få: a) Godkjent deltagelse

¹ Fakultetets hjemmeside: <https://uit.no/enhet/jurfak>. Kunnskapsdepartementet har tidligere lagt til grunn at en etablering av master i rettsvitenskap ved flere institusjoner enn i dag ikke er i tråd med vurderingene i stortingsmelding 18 (2014-2105) *Konsentrasjon for kvalitet -strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*, og framskrivninger har pekt på at utdanningskapasiteten i juss er tilstrekkelig fram mot 2030 jf. statssekretær Rebekka Borsch i Khrono <https://khrono.no/juss-uis-rechtsvitenskap/stavanger-vil-ha-juss-men-departementet-sier-nej/225684> 2018. Aune utvalget Ia i NOU 2020:3 *Ny lov om universiteter og høyskoler*, s. 86 til grunn at det i 2025 vil være en underdekning på jurister i Norge, med henvisning til Strandbakken, A. m.fl. *Behovet for juridisk kompetanse og utdanning fram mot 2025. En utredning for Kunnskapsdepartementet*, avgitt 25. februar 2013. Våren 2021 ble Forskrift om krav til mastergrad (mastergradsforskriften) av 1. desember 2005 nr. 1392 endret og tre institusjoner har etter det søkt om å få tilby nye masterutdanninger i rettsvitenskap.

² Se nærmere fakultetets nettside, under Praksis i studiet: <https://uit.no/enhet/jurfak>.

³ Se Studieplan 2020 Masterprogram i rettsvitenskap. 300 studiepoeng/Tromsø. Studieplanen er godkjent av styret ved Det juridiske fakultet den 14.02.2020 (heretter studieplanen), tilgjengelig her: https://uit.no/regelverk#innhold_660866 og Reglement for JUR-3005 Obligatorisk utplassering i praksis (heretter praksisreglementet), tilgjengelig her: https://uit.no/regelverk#innhold_660866.

⁴ Se studieplanen.

⁵ Se nærmere studieplanen. I hovedsak består de obligatoriske elementene av en semesteroppgave på 1.-3. avdeling (hvert studieår kalles avdeling), og en muntlig presentasjon på 1. – 4. avdeling som studentene må få godkjent før eksamen på avdelingen kan tas. Studentene på 4. avdeling må også bestå obligatorisk praksis, og studentene på 5. avdeling må delta på innføringskurs før skriving av masteroppgave.

på praksisforberedende undervisning b) Godkjent gjennomført praksisperiode, og c) Godkjent vurdering av et mer spesifisert arbeidskrav.⁶ Hovedvekten i artikkelen skal legges på det sistnevnte arbeidskravet.

Praksisordningen knytter avtakerfeltet, studieprogrammet og fakultetet tett sammen, og gir den enkelte student god mulighet til å bli bedre kjent med deler av avtakerfeltet. Høyere utdanning og arbeidslivsrelevans har stått høyt på agendaen de siste årene.⁷ Det er et tydelig press fra både politikere og samfunnet for øvrig når det gjelder en økning eller tydeliggjøring av utdanningenes relevans. Stortingsmeldingen *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* fremhever viktigheten av at praksis og arbeidslivserfaring er godt integrert i studieprogram for kvaliteten på utdanningen og studentenes læring.⁸ Det var et uttalt mål i Granavoldenplattformen å legge til rette for at studenter i større grad kan få relevant arbeidspraksis under studiene,⁹ og Stortingsmeldingen *Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning* ble lagt frem våren 2021 med hovedformål å styrke kvaliteten og arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning.¹⁰ Der identifiserte regjeringen mer og bedre praksis som et av fire innsatsområder.¹¹ I Hurdalplattformen rettes fokus riktignok mer mot styrking av det desentraliserte utdanningstilbudet og livslang læring der folk bor,¹² og Hatlenrapporten foreslår ingen finansieringsindikatorer knyttet til arbeidslivsrelevans.¹³ Det planlegges imidlertid en ny DIKU-utlysning om økt arbeidslivsrelevans i 2023,¹⁴ og høsten 2022 skal regjeringen legge frem en ny langtidsplan for forskning og høyere utdanning for perioden 2023-2032.¹⁵ NOKUT har også bestemmelser om praksis i Studietilsynsforordningen.¹⁶ Valget om å ha obligatorisk praksis på masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet ved UiT, er i så måte i samsvar med rådende nasjonale føringer og rammeverk.

1.2 Overordnet om praksisordningen

Frem til høsten 2019 ble praksisordningen ved Det juridiske fakultet i Tromsø i all hovedsak gjennomført på en og samme måte. I det følgende skisseres først hovedtrekk ved ordningen, før blikket i pkt. 1.3 rettes mer spesifikt mot vurderingsformene.

Det juridiske fakultet besørger praksisplass til alle studentene på 4. avdeling (ca.150-170 stk.) og den enkelte student får velge praksissted etter trekknummer blant de praksisstedene som Det juridiske

⁶ Se nærmere praksisreglementet § 7-1.

⁷ Billett, S., Cain, M. og Le, A.H. (2018). Augmenting higher education students' work experiences: preferred purposes and processes. *Studies in Higher Education*, 43 (7), s. 1279-1294; Hole, T. N., Velle, G., Riese, H., Raaheim, A., & Simonelli, A. L. (2018). Biology students at work: Using blogs to investigate personal epistemologies. *Cogent Education*, 5(1), 1563026.

<https://doi.org/10.1080/2331186X.2018.1563026>, og Helseth, I. A., Fetscher, E. og Wigge, K.S. (2019). Praksis i høyere utdanning – gode eksempler. Del av prosjektet Operasjon praksis 2018–2020, NOKUTs utredninger og analyser, Rapport nr. 10.

⁸ Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (heretter *Kvalitetsmeldingen*), på s. 46, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/aee30e4b7d3241d5bd89db69fe38f7ba/no/pdfs/stm201620170016000dddpdfs.pdf>

⁹ Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti Granavolden, 17. januar 2019 (Granavoldenplattformen),

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7b0b7f0fcf0f4d93bb6705838248749b/plattform.pdf>, s. 77.

¹⁰ Meld. St. 16 (2020–2021) *Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*.

¹¹ Meld. St. 16 (2020–2021) *Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*, s. 21.

¹² Hurdalplattformen 2021-2025, Regjeringsplattform for en regjering utgått fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Regjeringen Støre ble utnevnt av Kongen i statsråd 14. oktober 2021,

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hurdalplattformen/id2877252/>.

¹³ Finansiering av universiteter og høyskoler. Rapport til Kunnskapsdepartementet 17. mars 2022 fra et utvalg nedsatt 9. september 2021, s. 37,

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6c4c7be66d5c4a028d86686d701a3a96/f-4475-finansiering-av-universiteter-og-hoyskoler.pdf>

¹⁴ <https://diku.no/programmer/oekt-arbeidsrelevans-i-hoyere-utdanning>

¹⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-for-neste-langtidsplan-for-forskning-og-hoyere-utdanning/id2847923/?expand=horingsbrev>

¹⁶ Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforordningen) av 09.02.2017 §§ 2-2 (9) og 2-3 (7), <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

fakultet har avtale med.¹⁷ Det inngås en skriftlig avtale som regulerer ansvarsfordelingen og samhandlingen mellom fakultetet, studenten og praksisstedet.¹⁸ Praksisstedet utarbeider en plan for de aktiviteter som studenten skal være med på, som sendes fakultetet senest to uker før praksisstart og deles med studenten etter valg av praksissted.¹⁹ Praksisstedet skal stille til rådighet en praksisveileder som er jurist og ansatt ved praksisstedet.²⁰ Praksisveilederen skal sikre at studenten får veiledning om arbeidet ved praksisstedet, og følger også opp studenten i arbeidet med å oppnå det foreskrevne læringsutbyttet for praksisoppholdet.²¹ Ved fakultetet har hver student i tillegg oppnevnt en faglig ansatt som kontaktlærer med et særlig ansvar for studenten i praksisperioden.²² Kontaktlærers ansvar er nærmere presisert i egne retningslinjer for kontaktlærerrollen.²³ I hovedtrekk har kontaktlærer i oppgave å 1) være et bindeledd mellom fakultetet og praksisstedene mens studentene er ute i praksis, 2) veilede studentene om utformingen av praksismappa og forberedelsene til praksisseminaret, og 3) lede praksisseminarene og gjennomføre en sluttvurdering med standpunkt til om studentens mappe og deltakelse på praksisseminar oppfyller kravene for å bli godkjent.²⁴ Før praksisperioden gjennomføres dessuten et felles kontaktlærermøte for alle kontaktlærerne, hvor arbeidsoppgavene tematiseres og drøftes, og erfaringer utveksles.

I forkant av praksisperioden må studentene delta på obligatorisk praksisforberedende undervisning.²⁵ Den praksisforberedende undervisningen tematiserer formålet med praksisordningen, metodiske, rettspolitiske og retts sosiologiske problemstillinger i praksis, yrkesetiske problemstillinger, utformingen av praksismappen, gjennomføring av praksisseminarene, og gjennomgår praktisk informasjon om praksisperioden.

Alle disse elementene er videreførte.

1.3 Vurderingsformen etter «gammel» praksisordning

Etter gammel praksisordning hadde studentene tilbud om å levere et utkast til en praksisrapport innen fjorten dager etter praksisperioden, som de fikk formative tilbakemeldinger på av sin kontaktlærer. Kontaktlærer pliktet å gi individuelle tilbakemeldinger som relaterte seg til både styrker og svakheter, som var formålstjenlige i henhold til de krav som ble stilt til praksisrapporten jf. praksisreglementet, og i samsvar med de krav til kommentarer som følger av fakultetets instruks for retting av frivillige øvingsoppgaver.²⁶ Tilbakemeldingene fra kontaktlærerne kunne studentene deretter arbeide med frem til endelig innlevering av rapporten ca. 10. januar.

Den endelige rapporten skulle ha et omfang på inntil ti sider og inneholde en kort redegjørelse for praksisoppholdet, med en hoveddel bestående av en grundig analyse av en eller flere saker eller juridiske problemstillinger studenten kom i kontakt med under praksisoppholdet. Studentene ble derfor oppfordret til å komme i gang med skrivingen av rapporten mens de ennå var i praksis og hadde tilgang på alle kilder, dokumenter mv. Analysen skulle omfatte det problem som lå til grunn for saken, de faktiske forhold som var av betydning, de rettsregler som kom til anvendelse, og lede frem til en standpunkttagen og konklusjon på de rettslige spørsmålene. Mens fremstillingen av faktum utgjorde en ny øvelse for studentene sammenlignet med hva de lærer på studiet, var skrivingen av de rettslige drøftelsene i stor grad likt arbeidet studentene var vant til med fra praktikumsoppgaver på studiet. En forskjell besto likevel i at mange studenter i praksisperioden arbeidet med saker på vegne av en klient, og derfor fikk øvelse i å håndtere hvordan man kan se seg blind på argumenter bare til fordel for egen

¹⁷ Praksisreglementets § 3-1 regulerer kravene for å være praksissted.

¹⁸ Dette følger av studieplanen.

¹⁹ Jf. praksisreglementets § 3-5.

²⁰ Jf. praksisreglementets § 3-5 jf. § 1-1 b).

²¹ Praksisveilederes plikter er nærmere regulert i praksisreglementets § 3-6 og § 3-4.

Læringsutbyttebeskrivelsene til praksisordningen følger av Fagbeskrivelse med pensum for 4. avdeling (for studenter som startet på studieprogrammet før høsten 2020. Eksamen etter denne ordningen gjennomføres siste gang våren 2024) inntatt her: <https://uit.no/regelverk#modal-660893>.

²² Kontaktlærers plikter fremgår av praksisreglementets § 3-7 jf. § 1-1 a).

²³ Retningslinjer for rollen som kontaktlærer inntatt her: <https://uit.no/regelverk#v-pills-664711>

²⁴ Pkt. 2 og 3 knyttet seg tidligere til veiledning og sluttvurdering i forbindelse med arbeidskravet slik det tidligere var utformet (nærmere om dette nedenfor).

²⁵ Jf. praksisreglementets § 3-2.

²⁶ Instruks for retting av øvingsoppgaver, <https://uit.no/regelverk#v-pills-664687>

klient. Dersom saken lå til rette for det, hadde studentene en oppfordring om også å foreta en rettspolitisk- eller rettsosociologisk vurdering av saken.

Etter endelig innlevering løp en tre ukers vurderingsperiode, frem til ca. 30. januar. Kontaktlærer måtte da foreta en sluttvurdering med standpunkt til om rapporten oppfylte kravene for å bli godkjent jf. reglementet. For å få godkjent måtte rapporten minst ha et nivå som tilsvarte karakteren D. Sluttevalueringen skulle gjøres skriftlig og skulle inneholde en begrunnelse for standpunktet. For å sikre samsvar mellom den veiledning studentene mottok underveis og sluttevalueringen, var det videre et krav at begrunnelsen kommenterte både juss, metode og fremstilling. De av studentene som ikke fikk rapporten godkjent, fikk en frist på to uker til å levere rapporten på nytt.

1.4 Hvorfor ønsket vi å endre vurderingsform?

Alt i alt inneholdt den gamle vurderingsformen svært mange gode elementer, og var satt inn i et godt system. Likevel var fakultetet av den oppfatning at vurderingsformen ikke fullt ut utnyttet læringspotensialet av praksisordningen, og at det var rom for å innpasse den bedre på 4. avdeling.

På denne bakgrunn ble det derfor satt ned en arbeidsgruppe av dekanatet bestående av tre vitenskapelige ansatte, en administrativt ansatt og to studenter. Arbeidsgruppen leverte en rapport hvor de som begrunnelse for endring særlig fremholdt at:

- Vurderingsordningen som praksisrapporten utgjorde hadde for lite fokus på studentenes refleksjoner og erfaringer fra praksisperioden
- Praksisrapporten i bestående form hadde fått for stort fokus i praksisordningen, og at den i for liten grad var koblet til studentenes refleksjoner og erfaringer fra praksisperioden
- Det var ønske om en tydeligere kobling mellom praksisordningen og fagene juridisk metode, yrkesetikk, rettsosociologi og rettspolitikk på studiet
- Det syntes usikkert om arbeidsmengden som kontaktlærerne la ned i å kommentere utkast og endelig rapport iht den eksisterende ordningen, samsvarte med praksisordningens intenderte læringsutbytte
- Lengden på den eksisterende vurderingsperioden burde reduseres.²⁷

Det videre arbeidet med oppfølging, herunder pilotering og implementering ble deretter innlemmet som en egen arbeidspakke i fakultetets Fyrtårnprosjekt *Læring og kunnskap for fremtidens jurist* (2019-2021).²⁸ Det muliggjorde å jobbe prosjektbasert med utviklingsarbeidet, og innebar også finansiering av arbeidet.

2 VURDERINGSFORMEN ETTER “NY” PRAKSISORDNING

2.1 Hva valgte vi?

Utviklingsarbeidet resulterte i en ny vurderingsform for praksis som i all hovedsak består av en *praksismappe* og et *praksisseminar*. I det følgende skal denne vurderingsformen, og begrunnelsen for valget av den, presenteres nærmere.

²⁷ Rapporten er tilgjengelig som vedlegg til Studieutvalgets sak SU 43/19 tilgjengelig i møteportalen til UiT her: <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=620>

²⁸ 18. juni 2019 ble Det juridiske fakultet tildelt fyrtårnstatus, og 2 millioner i prosjektmidler fra UiT for perioden 2019-2021 prosjektet *Læring og kunnskap for fremtidens jurist*. Status som fyrtårnprosjekt ved UiT skal henge høyt. Fyrtårnbegrepet indikerer at prosjektet skal fremstå som nyskapende og være til inspirasjon og nytte for UiT. Prosjektet skal sette UiT, fakultet og institutt på kartet som en utdanningsinstitusjon med vilje og ambisjon til å gå nye veier. Referanserammen for innovasjon og nytenkning er den nasjonale og internasjonale utviklingsfronten innen undervisning, veiledning og gjerne bruk av digitale verktøy og læringsressurser.

Terminologien *praksismappe*, henspiller på at vurderingsformen skal omfatte en mappevurdering.²⁹ Mappevurderinger er imidlertid ikke noe entydig begrep, og i det følgende vil tyngdepunktet derfor legges på å beskrive hva vi mener med en praksismappe.³⁰

Praksismappen består av en dokumentasjon av ett arbeid som studenten har gjort i praksis og fått godkjent av praksisveileder, samt en (ny type) praksisrapport. Av dokumentasjonen av et arbeid som studenten har gjort i praksisperioden og fått godkjent av sin praksisveileder, skal det fremgå hvilken problemstilling som lå til grunn for studentens arbeid, og hvilken rolle og hva studenten har bidratt med i gjennomføringen av arbeidsoppgaven. Studenten må i samråd med praksisveileder bli enig om hvilket arbeid som dokumenteres. Dette krever at studenten drøfter beskrivelsen med praksisveileder i forkant. Siktemålet er å bidra til mer samhandling mellom student og praksisveileder i praksisperioden. Ved at praksisveileder må godkjenne arbeidet studenten har utført, ansvarliggjøres også praksisstedene og praksisveileder for at studentene oppnår det intenderte læringsutbyttet av praksisordningen. Studentens arbeid godkjennes ved at praksisveileder går god for at beskrivelsen stemmer, ved sin signatur. Det er utarbeidet et eget skjema som legges i praksismappa for dette. Kravet om dokumentasjon av et arbeid på denne måten har også den b hensikt å støtte opp under at studentene får meningsfullt arbeid i praksisperioden.³¹

I (den nye) praksisrapporten skal studentene innledningsvis kort redegjøre for sine forventninger til praksisoppholdet, herunder utfordringer studenten kan komme til å støte på og tanker om hvordan slike kan møtes. Refleksjonene bør knytte seg til praksisplanen som praksisstedet har utarbeidet for studenten, jf. praksisreglementet.³² Hensikten er å fremme kritisk tenkning allerede før praksisen, og skape grobunn for at dette i etterkant kan kobles til erfaringene studentene gjorde seg. Hoveddelen av rapporten består videre av tre underdeler. Den første underdelen skal inneholde en beskrivelse av hvor studenten har vært i praksis og en kort oversikt over de arbeidsoppgaver og saker studenten har hatt i praksisperioden. I tillegg skal denne delen inneholde en kortfattet refleksjon over erfaringene fra praksisperioden, sammenholdt med forventningene studenten hadde i forkant av praksisperioden. Refleksjonen skal altså videreutvikles. Forskning knyttet til refleksjon som grunnlag for læring er ganske omfattende.³³ I masterutdanningene i rettsvitenskap har det likevel i liten grad vært tradisjon for å knytte refleksjon til egne læringsmål.³⁴ Dette påvirker trolig både i hvilken grad studentene reflekterer og dessuten (manglende) vurdering av studentenes refleksjon. Den neste delen krever at studenten drøfter erfaringer fra praksisperioden i lys av nærmere bestemte krav. Herunder skal studenten identifisere en yrkesetisk, en metodisk og en rettspolitisk/rettssosiologisk problemstilling studenten har støtt på eller fått innsikt i under praksisperioden. I den tredje underdelen skal studenten drøfte nærmere, og om mulig ta stilling til, én av disse problemstillingene. Det kreves at studenten i dette arbeidet identifiserer og anvender relevante kilder. Et særlig siktemål med den nye vurderingsformen har vært å knytte praksisordningen og studentenes erfaringer fra denne, tettere til de såkalte perspektivfagene på studiet, medregnet

²⁹ Mappevurdering anses først for alvor å ha kommet inn i høyere utdanning i forbindelse med Kvalitetsreformen. Om mappevurderinger se bl.a. Engelsen, K.S., Dysthe, O. og Lima, I. (2006). Mapper på veg inn i høgare utdanning. Resultat frå ei spørjeundersøking i fire institusjonar, UNIPED nr. 1; Allern, M.t og Engelsen, K.S. (2008). Mapper i digitale læringskontekstar - erfaringar og perspektiv frå høgare utdanning, Noregsuniversitetets skriftserie nr. 2, og Dysthe, O., Raaheim, A., Lima, I. og Bygstad, A. (2006). Evalueringen av Kvalitetsreformen, Delrapport 7 Undervisnings- og vurderingsformer. Pedagogiske konsekvenser av Kvalitetsreformen.

³⁰ Slik bla. Allern, M. (2007). Innovasjonsteori og mappevurdering, nye perspektiver? Norsk Pedagogisk Tidsskrift, 1, s. 31-42, og Dysthe, O., Raaheim, A., Lima, I. og Bygstad, A. (2006). Evalueringen av Kvalitetsreformen, Delrapport 7 Undervisnings- og vurderingsformer. Pedagogiske konsekvenser av Kvalitetsreformen, s. 21.

³¹ Jf. også praksisreglementets § 3-4.

³² Praksisreglementets § 3-5.

³³ Noen oversikter gis bl.a. av Wilhelmsen, L.S. (red.). (2014). Juridisk fagdidaktikk. Med vekt på studentenes læring, s. 59-61, og Klemp, T. (2013). Refleksjon – hva er det, og hvilken betydning har den i utdanning til profesjonell lærerpraksis?, UNIPED, vol. 36, nr. 1, s. 42-58.

³⁴ I samme retning Burton, K. og McNamara, J. (2009). Assessing Reflection Skills in Law Using Criterion. *Legal Education Review* 8, 19 (1), s. 171-188. På masterstudiet i rettsvitenskap ved UiT er refleksjon knyttet til de generelle kompetansebeskrivelsene av hvordan studenter skal kunne reflektere over yrkesetiske problemstillinger, foruten læringsmålene i rettsfilosofifaget og nå sist i læringskravene knyttet til praksis.

etikkfaget. De fleste perspektivfagene er innebygget i øvrige fag på studiet, men enkelte er også skilt ut med selvstendige studiepoeng på 4. avdeling. På dette tidspunktet av studiet forventes det at studentene i større grad har utviklet en metaforståelse for eget fag og profesjon. Praksisperioden åpner for at disse perspektivene kan knyttes til egne erfaringer studentene gjør seg, og dermed for en større refleksiv bevissthet enn tradisjonell undervisning og lesning av pensumlitteratur gir grunnlag for.³⁵ De nye læringsmålene er fremhevet både i formålsbestemmelsen til praksisordningen og læringsutbyttebeskrivelsene, for å sikre samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsene og vurderingsformen.³⁶

At studentene må utarbeide en slik praksismappe har som siktemål å forberede og øke bevisstheten hos studentene i forkant av deltakelsen på praksisseminaret, og nødvendiggjøre at studentene på forhånd knytter presentasjonen de skal ha på seminaret til teoretisk kunnskap jf. kravene til praksismappas innhold og formålet med praksisordningen.³⁷ Skrivningen av praksismappa er også ment som et hjelpemiddel i selve læringsprosessen. Å reflektere over egne opplevelser og erfaringer er en grunnleggende ferdighet i en dannelsingsprosess mot å bli en fullverdig profesjonsutøver. Praksismappa skal totalt ikke overstige seks sider. Dette bygger på et bevisst valg der arbeidsmengden både for studentene, praksisveilederne og kontaktlærerne er søkt optimalisert i forhold til læringsutbytte og total arbeidsmengde knyttet til den samlede vurderingsformen (praksismappe og praksisseminar).³⁸

Om lag en uke etter innleveringen av praksismappa gjennomføres praksisseminaret. På praksisseminaret skal studenten, med utgangspunkt i praksisrapporten og en innlevert disposisjon, holde en 15 minutters presentasjon av erfaringene sine fra praksisoppholdet, foran en gruppe av medstudenter (praksisgruppa) og kontaktlærer. At presentasjonen skal gjennomføres med utgangspunkt i rapporten betyr at hovedvekten av presentasjonen skal samsvare med det studentene har lagt hovedvekt på i mappa jf. også praksisreglementets krav til mappas innhold. Hver kontaktlærer har ansvaret for en praksisgruppe, som normalt består av syv til ni studenter. Etter presentasjonene skal studentene i praksisgruppa diskutere spørsmål som presentasjonene danner grunnlag for. Det settes av 15 minutter til diskusjon pr student. Presentasjonene og diskusjonene ledes av kontaktlærer.

Hensikten med at studentene må holde en muntlig presentasjon basert på praksisrapporten foran en gruppe med medstudenter, er å åpne for at studentene får dele og analysere erfaringene sine, samt utvikle refleksjonene sine nærmere sammen med andre, med målsetning om å øke den faglige innsikten. I tillegg er det god trening i generiske ferdigheter som presentasjon, kommunikasjon, samarbeid og diskusjon, som understøttes av det «nye» fokuset i utdanningsforskning på ferdigheter som gjerne omtales som «21st Century Skills». At alle studentene må identifisere alle typene av problemstillinger, sikrer en felles plattform som kan bidra til bedre diskusjoner, selv om studentene har valgt ulike problemstillinger å fordype seg i. At praksisrapporten ligger til grunn for den muntlige presentasjonen bidrar til at studentens presentasjon og refleksjoner er gjennomtenkte og gjennomarbeidet før diskusjonene. Praksisrapporten gir dessuten grunnlag for kontaktlærers forberedelser til presentasjonene og diskusjonene som skal gjennomføres. Disposisjonen gjør det også mulig for de andre på praksisgruppa å forberede seg til presentasjonen og de etterfølgende diskusjonene.³⁹ Valget om å kombinere praksismappa med en mer studentaktiv vurderingsform understøttes av forskning som tilsier at variasjon i vurderingsformer er viktig for studentenes læring,⁴⁰ og at studentaktive vurderingsformer har mange gevinster for

³⁵ Å koble sammen praksis og perspektivfag på denne måten fremheves som et eksempel på en «best practice» av Stuckey, R. and Others. (2007). Best Practices for Legal Education: A Vision and a Road Map, s. 146.

³⁶ Se praksisreglementets § 2-1 (2) og Fagbeskrivelsen for 4. avdeling.

³⁷ Se praksisreglementets §§ 5-1 – 5-5 og § 2-1.

³⁸ Valget synes også å harmonere med forskning som understøtter at mappevurderinger av fagpersonal ofte anses som en altfor arbeidsbelastende vurderingsform, se bl.a. Dysthe, O., Raaheim, A., Lima, I. og Bygstad, A. (2006). Evalueringen av Kvalitetsreformen, Delrapport 7 Undervisnings- og vurderingsformer. Pedagogiske konsekvenser av Kvalitetsreformen, s. 21.

³⁹ Jf. praksisreglementets § 5-7 skal studentene oversende kontaktlærer en disposisjon over presentasjonen senest to dager før praksisseminaret. Disposisjonene blir delt med studentene på samme praksisgruppe i forkant av seminaret.

⁴⁰ Se bl.a. Kvalitetsmeldingen.

læringsutbyttet.⁴¹ Mye av forskningen om studentaktive vurderingsformer har vært knyttet til skriftlige studentaktive vurderingsformer, som medstudentevaluering. Når det dreier seg om vurdering av studenters refleksjonsferdigheter, fremholdes imidlertid muntlig vurdering som et særlig velegnet, fordi det i større grad enn skriftlig vurdering understøtter selve refleksjonsprosessen.⁴² Varierte vurderingsformer står sentralt ved Det juridiske fakultet ved UiT, noe som gjenspeiles i de mange både skriftlige og muntlige variantene som eksisterer, og bygger på vårt fokus om at det skal være samsvar mellom hva vi øver og prøver studentene våre i.⁴³ At vurderingsformen tilknyttet praksisordningen reflekterer det samme, er således i samsvar med en allerede etablert vurderingspraksis ved fakultetet.

Sluttvurderingen skal bygge på en samlet vurdering av studentens praksismappe samt presentasjon og deltakelse i diskusjonene på praksisseminaret. Det er mulig å gjøre det svakere på en av delene, men likevel få godkjent arbeidskravet. Studenter som leverer en mappe eller holder en presentasjon som ikke kan anses som et forsøk på oppfylning av arbeidskravet, eller ikke deltar i diskusjonene, kan likevel ikke få arbeidskravet godkjent samlet sett. Bedømmelsen gjøres skriftlig på angitt skjema og skal inneholde en begrunnelse for standpunktet. I begrunnelsen skal innholdet i praksismappa samt presentasjonen og deltakelsen i diskusjonene på praksisseminaret kommenteres. Vurderingen skal foreligge innen en uke etter praksisseminaret. Selve vurderingsuttrykket godkjent ikke godkjent er beholdt, men ikke lengere knyttet opp også mot en karakterangivelse, slik systemet var for den «gamle» praksisordningen.

Et siktemål ved endringen av vurderingsform var også å redusere vurderingsperioden for å frigjøre tid til at studentene kunne forberede seg til undervisningen i vårsemesteret, og unngå at de som ikke fikk arbeidskravet godkjent, gikk glipp av undervisning fordi de måtte arbeide med ny innlevering. I henhold til den «nye» vurderingsformen leverer studentene praksismappen i løpet av en uke etter avsluttet praksisperiode, og deltar på praksisseminar uka etter. Ved denne vurderingsformen vil vurderingen av praksis for de aller fleste derfor gjennomføres før utløpet av høstsemesteret. Studenter som ikke får godkjent praksismappa og deltakelsen på praksisseminaret, må innen fire uker studenten levere praksismappa og delta på praksisseminaret på nytt i en oppsamlingsrunde. Dette sikrer at endelig vurdering for alle avsluttes omtrent samtidig med semesterstart i vårsemesteret.

En annen utfordring ved vurderingsformen etter den «gamle» praksisordningen, var knyttet til arbeidsmengden og -typen og den normerte uttellingen kontaktlærerne fikk og vurderingen av om denne innsatsen stod i forhold til praksisordningens intenderte læringsutbytte. Kontaktlærerne ble i «undervisningsregnskapet» gitt en uttelling på seks timer for å være kontaktlærer. Denne satsen inkluderte oppfølgingen av studenten under praksisperioden, å lese og gi formative individuelle skriftlige tilbakemeldinger på studentenes utkast til praksisrapport, og gjennomføre en begrunnet skriftlig sluttvurdering av den endelige rapporten. Kontaktlærerne meldte jevnlig at arbeidet med både underveis og sluttvurderingene var svært arbeidskrevende, og lite tilfredsstillende fordi at mange studenter leverte omtrent liklydende utkast og endelige rapporter, tross mange innspill til forbedring. Dette ble sett i sammenheng med at kravet til å få arbeidskravet godkjent knyttet seg til karakteren D, og at mange studenter manglet motivasjon for å legge mere arbeid ned i rapporten enn nødvendig.

⁴¹ Se bl.a. Boud, D., Cohen, R. og Sampson, J. (red.) (2001) *Peer Learning in Higher Education – Learning From and With Each Other*. London, Kogan Page; Race, P. (2001) *A Briefing on Self, Peer & Group Assessment*. I LTSN Generic Centre Assessment Series No. 9. York, Learning and Teaching Support Network; Topping, K. (2003) *Self and Peer Assessment*; Segers, M. S. R., Dochy, F. J. R. C., og Cascallar, E. (2003). *Optimising New Modes of Assessment: In search of Qualities and Standards*. Kluwer Academic Publishers. *Innovation and Change in Professional Education*; Boud, D. og Falchikov, N. (2007) *Rethinking Assessment in Higher Education. Learning for the Longer Term*. Wiltshire, Routledge; Burner, T., Baraas, R.C. og Falkenberg, H.K., (2011) Studentaktive vurderingsformer i norsk lærer- og optometriutdanning, *Uniped*, vol. 34, nr. 1, s. 44 – 57, og Alonso-Nuez, M., Lacruz, A. og Rosell-Martinez, J. (2021) *Assessing evaluation: Why student engages or resists to active learning?* *International Journal of Technology and Design Education*, vol. 31.

⁴² Burton, K. og McNamara, J. (2009). *Assessing Reflection Skills in Law Using Criterion*. *Legal Education Review* 8, 19 (1), s. 171-188; og Dunn, L., Morgan, C., O'Reilly, M. og Parry, S. (2004). *The Student Assessment Handbook: New Directions in Traditional and Online Assessment*, Routledge, s. 194-195.

⁴³ Dette er i samsvar med Biggs modell for «constructive alignment», se bl.a. Biggs, J. og Tang, C. (2011) *Teaching for quality learning at university*, Fourth edition. Berkshire, Open University Press/McGraw-Hill og Biggs, J.: *Enhancing teaching through constructive alignment*. *Higher Education* 32: 347-364, 1996. Kluwer Academic Publishers. Se studieplanen for en oversikt over vurderingsformene.

Inntrykket var at mange av de vitenskapelige ansatte av disse grunnene kviet seg for å påta seg kontaktlæreroppdrag, og i alle tilfelle ønsket å være kontaktlærer for så få studenter som mulig. Dette harmonerte dårlig med fakultetets behov, særlig i lys av at antall studenter og derfor behovet for kontaktlærere har økt. Etter den nye vurderingsformen får kontaktlærerne samme uttelling på seks timer for oppdraget. Som jeg skal komme nærmere tilbake til under pkt. 2.2 melder kontaktlærerne om at den nye vurderingsformen er mer motiverende både for studentene og kontaktlærerne, og at arbeidsmengden harmonerer bedre med uttellingen som gis. I tillegg innebærer den nye vurderingsformen at hver kontaktlærer vurderer en praksisgruppe som normalt utgjør mellom syv og ni studenter, noe som gjør det enklere å finne kontaktlærere til alle studentene, selv om studentantallet har steget. Poenget vårt med endringen var ikke at kontaktlærerne skulle arbeide mindre, men vi ønsket at de skulle bruke tiden sin på måter som ga studentene mer og bedre læring.

2.2 Hva forteller erfaringene fra evaluering av den «nye» praksisordningen oss?

Den nye praksisordningen ble først innført som en frivillig pilotordning høsten 2019. Da valgte ca. 70 % av studentene den nye ordningen. Etter gjennomføring og evaluering av piloten og noen justeringer, vedtok Studieutvalget (som er programstyret for masterstudiet i rettsvitenskap) den nye praksisordningen som permanent ordning fra og med studieåret 2020/2021.⁴⁴ Det betyr at den nye ordningen har blitt gjennomført tre ganger, høsten 2019, høsten 2020 og høsten 2021, og at den har blitt evaluert like mange ganger.

Evalueringen av praksis består av tre deler; studentenes evaluering av praksis, praksisstedenes evaluering og kontaktlærers evaluering, og behandles av Studieutvalget og følges opp i fakultetets ordinære evaluerings- og kvalitetsarbeid.⁴⁵ Jevnt over er svarprosenten høy, noe som gir et godt grunnlag for evaluering av ordningen.⁴⁶

I hovedsak viser evalueringene at alle deltakergruppene er svært fornøyde med praksisordningen, og det fremkommer mange positive og konstruktive tilbakemeldinger både når det gjelder studentenes læringsutbytte, den administrative og faglige tilretteleggingen av praksisperioden, samt samarbeidet mellom studentene, fakultetet og praksisstedene. Det er for eksempel positivt å se at flere av praksisstedene fremhever studentene som dyktige og engasjerte, og at praksisstedene også angir at de lærer av å ha studenter i praksis. Innenfor flere områder er det dessuten stort samsvar mellom tilbakemeldingene fra de tre deltakergruppene, noe som gjensidig forsterker evalueringsfunnene. Fra et overordnet perspektiv synes det derfor å være grunnlag for å slutte at endringene av vurderingsformene for praksisordningen har vært vellykket. En gjennomgående utfordring har knyttet seg til tilbakemeldinger om at kvaliteten på informasjonen fra fakultetet, og i reglementene, har vært for dårlig. Det har blitt påpekt at informasjonen har vært både mangelfull og til dels motstridende, og at den har kommet for sent og i unødige flere omganger. Til tross for grundig planlegging har det vist seg at en omlegging av en velkjent ordning som har eksistert i ca. 20 år har krevd mer informasjon enn vi så for oss. Det synes også å ha tatt lengere tid å få informasjonen til å «feste seg» hos alle som trenger den. Vi har også erfart at det er veldig viktig at informasjonen som gis er stringent, og begrepsbruken konsekvent for å unngå misforståelser. Dette nødvendiggjør et tett samarbeid mellom faglige og administrativt ansatte. Evalueringene viser imidlertid at informasjonen har blitt bedre i løpet av disse tre årene. Inntrykket er også at det har hjulpet både de administrativt ansatte, praksisstedene, kontaktlærerne og studentene at de etter hvert har fått stifte bekjentskap med flere eksempler på hvordan en praksismappe kan utformes og et praksisseminar gjennomføres.

Praksismappevurderingen har stort sett fått gode tilbakemeldinger både fra studentene og kontaktlærerne. Det fremstår som at mappevurdering i seg selv oppfattes som positivt og som en grei evalueringsordning, men det har knyttet seg noen utfordringer til å finne ut hvordan mappen skulle utformes. Utfordringene må ses i sammenheng med de gjennomgående tilbakemeldingene om at

⁴⁴ Studieutvalgets vedtak SU 22/20 tilgjengelig her: <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=769>. Fakultetsstyret fulgte i sak FS 9/20 opp med å vedta nødvendige studieplanendringer for den nye praksisordningen, tilgjengelig her: <https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=729>

⁴⁵ Nærmere om gjennomføringen av evalueringene se sak SU 22/20, SU 25/21 og SU 4/22 alle tilgjengelige i UiTs møteportal <https://uit.no/moteportalen>

⁴⁶ Studentenes svarprosent har variert mellom 30-90 % og var lavest under korona høsten 2021. Kontaktlærernes svarprosent ligger på mellom 75-100 % og var også lavest høsten 2021. Praksisstedenes svarprosent ligger på mellom 70-80 %.

informasjonen fra fakultetet om den nye praksisordningen kan forbedres. Som nevnt viser evalueringene at dette har blitt bedre, og studentene har etter hvert også fått se eksempler på hvordan en praksismappe kan utformes. Enkelte studenter har ment at omfanget av selve praksisrapporten er for lite. Dette kan det være noe i, all den tid vi vet at det kan være mer krevende å skrive en kort tekst, fordi den krever at forfatteren gjør bevisste valg og prioriteringer av hva som er viktigst å få med. Innvendingene må imidlertid ses i sammenheng med at praksisseminaret er ment som et supplement som åpner for at studentene kan utbrodere synspunkter fra praksismappa. Dessuten er det nødvendig å begrense omfanget for at ikke praksismappa, særlig sammenholdt med praksisseminaret, skal anses som en altfor arbeidsbelastende vurderingsform av kontaktlærerne. For øvrig viser evalueringssvarene at det er ganske stor variasjon i hvor mye tid studentene melder å ha brukt på utformingen av mappa under selve praksisoppholdet. De fleste synes å ha brukt noen timer på dette, men her er det sprik på opp til noen dager. Fritekstsvarene tyder imidlertid på at arbeidet med mappa har hengt godt sammen med arbeidet studenten ellers har hatt ved praksisstedet og synes ikke å ha gått på bekostning av andre erfaringer studenten kunne hatt mulighet til å gjøre seg i praksisperioden. Det er derfor ingen tegn på at kravene til hvordan praksismappa skal utformes begrenser det unike utbyttet studentene får av praksisperioden. Det første året ga studentene litt blandede tilbakemeldinger på spørsmålet om hvorvidt kravene tilknyttet praksismappa gjorde at de i større grad reflekterte over eget læringsutbytte i praksisperioden, selv om det var flest positive tilbakemeldinger. Senere angir om lag 60 % av studentene at kravene enten i stor grad eller svært stor grad bidrar til slik refleksjon. Både studentene og kontaktlærerne mener dessuten at det i stor grad er samsvar mellom det praksisordningen øver dem i og hva praksismappa prøver dem i. Kontaktlærerne er jevnt over positive til praksismappen som vurderingsordning, og de fremhever at studentene gjør gode refleksjoner.

De fleste studentene svarer at de har positivt utbytte av å identifisere og drøfte rettssosiologiske/rettspolitiske, etiske og metodiske problemstillinger. Flere peker på at vissheten om at de må identifisere slike problemstillinger gjør at de blir mer observante og bevisste på dette i sakene de jobber med i løpet av praksisperioden. Også kontaktlærerne mener at studentene mestrer dette og får godt utbytte av det. Studentene har etterlyst eksempler på hvordan de skal drøfte yrkesetiske, metodiske og rettssosiologiske/rettspolitiske problemstillingene, og de har gitt tilbakemeldinger om at dette av flere oppleves som krevende. Enkelte praksisveiledere har også påpekt at de selv ikke har inngående kunnskap om disse temaene, og derfor kanskje ikke har kunnet være særlig hjelpsomme i studentens prosess. Et fåtall studenter har dessuten vurdert det slik at de ulike delmålene til mappen, herunder identifikasjon av de ulike problemstillingene, ble et tilleggsprosjekt og et stressmoment i en situasjon hvor man var opptatt av å lære og prestere. Evalueringene gir grunnlag for å slutte at valg av vurderingsform faktisk virker tilbake på studentenes læringsprosess, i samsvar med forskning om vurdering. At studentene opplever det som krevende å identifisere og drøfte yrkesetiske, metodiske og rettssosiologiske/rettspolitiske problemstillinger er slett ikke overraskende, og nettopp noe av hensikten med læringskravene at studentene skal oppdage. Fokus er rettet mot prosessen mer enn hva studentene faktisk kommer frem til. Det er interessant å lese hvordan praksisstedene angir at de kanskje ikke har grunnlag for å gi studenten den støtten de trenger for å identifisere og drøfte de nevnte problemstillingene. Forhåpentligvis gir dette i seg selv grunnlag for noen refleksjoner hos studentene om egen profesjonsforståelse. At et fåtall studenter synes oppgaven blir et tilleggsprosjekt og et stressmoment, er heller ikke overraskende gitt hvor krevende oppgaven er. Inntrykket er likevel ikke at vurderingsformen som sådan forstyrrer læringen.

I evalueringene får vurderingen av praksisseminaret som evalueringsform, og spørsmålene om erfaringsdelingen under seminarer bidro til økt faglig innsikt, veldig høy score. De aller fleste studentene gir svært gode tilbakemeldinger på praksisseminaret, og fremhever at dette både som gøy og lærerikt. Flertallet oppgir også at de opplever seminarer som spennende og at det gir godt læringsutbytte. Noen få studenter har imidlertid gitt tilbakemelding om at det føltes irrelevant å høre om hva andre hadde gjort i sin praksis. Kontaktlærerne er gjennomgående svært positive til praksisseminaret både som vurderingsform, og i arbeidsomfang. At praksisseminaret har blitt tatt så godt imot er vi veldig glade for. Kombinasjonen av praksismappen etterfulgt av praksisseminaret tilrettelegger for en subjektiv refleksjonsprosess som etterfølges av en kollektiv. Gjennom andres opplevelser kan egne erfaringer bli utfordret og problematisert. Hvilket rom det oppleves å være for refleksjon i et fellesskap, kan imidlertid avhenge av både klima og læringskultur i studentgruppen. Jusstudenter er generelt veldig opptatt av karakterer. At denne vurderingsformen er løsrevet fra karakterer, kan ha bidratt til et godt læringsklima. At studentene er så fornøyde, er også mulig å tolke som et tegn på at vi i denne sammenheng har lyktes

i å tone ned vurderingsaspektet, og sette selve læringsprosessen og refleksjonen i fokus. For at en overskridende tenkning skal skje, er det imidlertid sentralt at studentene våger og ønsker å delta aktivt i fellesskapet som praksisseminarene utgjør. Engstelse for vurdering eller bedømmelse kan komme til å stå i veien for dette, og kan muligens forklare at enkelte studenter har vurdert praksisseminarene annerledes. En annen forklaring kan også være at de mangler trening i å reflektere sammen med andre, noe som kan begrunne flere slike øvelser på studiet. At kontaktlærerne er positive til vurderingsformen er viktig for å få nok kontaktlærere til alle studentene som skal i praksis, men kanskje ennå viktigere er det at en positiv motivasjon for å være kontaktlærer og støtte opp om studentenes læringsprosess, gjerne smitter over på studentene og fremmer deres læring.

3 HVA TAR VI MED OSS VIDERE?

3.1 Foreløpige vurderinger og tanker om videre potensiale

Den nye praksisordningen har foreløpig blitt gjennomført bare tre ganger. Første gang i begrenset utstrekning som pilot, og de to senere gangene under ganske særegne omstendigheter på grunn av Covid-19 pandemien. Pandemien medførte blant annet at den praksisforberedende undervisningen ble spilt inn på video, etterfulgt av zoom-møte med studentene. Høsten 2020 måtte dessuten alle praksisseminarene gjennomføres digitalt på zoom. Høsten 2021 gjaldt det samme for en del av praksisseminarene. Under praksisperiodene har flere studenter hatt begrenset tilgang til praksisstedene, og en del praksissteder har i dialog med studentene vært nødt til å finne kreative måter å likevel inkludere studentene i arbeidet på praksisstedene. Særlig gjaldt dette høsten 2020. På tross av disse forholdene gir likevel de tre gjennomføringene vi har fått til, sammenholdt med de etterfølgende evalueringene, et ganske godt grunnlag for å vurdere den nye praksisordningen.

En viktig suksessfaktor har bestått i at utviklingsarbeidet har vært godt forankret både i ledelse og fagmiljøet ved fakultetet, og i at det har inkludert studenter i prosessen. Jeg vil også fremheve betydningen av at vurderingsformen er i samsvar med en allerede etablert vurderingspraksis ved fakultetet, om å ha varierte vurderingsformer som inkluderer både skriftlige og muntlige prøving, og ulike vurderingsuttrykk. En siste faktor jeg vil fremheve, er at den nye vurderingsformen *erstattet* den gamle vurderingsformen, selv om den gamle inneholdt mange gode elementer og var satt inn i et godt system. Utviklingsarbeidet blir noen ganger lagt på toppen av ordninger som allerede eksisterer, noe som kan gjøre det mer krevende å få til endringer, og innebære merarbeid for studenter og/eller lærere. Skal noe legges til, kan det være lurt å ta bort noe i bunnen.

Å identifisere og diskutere yrkesetiske, metodiske og rettssosiologiske/rettspolitiske problemstillinger studentene har støtt på eller fått innsikt i under praksisperioden, er det både studenter, kontaktlærere og praksissteder har funnet vanskeligst. De foreløpige erfaringene vi har gjort oss støtter imidlertid opp under at det er et behov for å rette søkelyset på disse problemstillingene på studiet, og at praksisordningen fremstår som en hensiktsmessig innfallsvinkel til å gjøre dette. Dette har muliggjort å integrere praksisordningen bedre i studiet, og knytte praksisstedene tettere til både studentene og fakultetet. Inntrykket er likevel at potensialet for læring både hos studentene, kontaktlærerne og praksisstedene er større enn vi har klart å ta ut til nå. Å få flere erfaringer vil trolig støtte opp under prosessen videre.

Vi har også erfart at de administrative utfordringer knyttet til å innføre en ny vurderingsordning av denne typen og omfang, herunder tilstrekkelig kvalitetssikring av informasjonsarbeidet, ikke må undervurderes. Evalueringene viser imidlertid at vi har beveget oss i riktig retning.

At vi har klart å innføre en vurderingsordning som både studenter og ansatte finner artig og motiverende, er vi særlig fornøyde med, selv om dette er mer et biprodukt av endringen.

Vi er også fornøyde med at vi gjennom den nye praksisordningen har klart å integrere refleksjon i både læringskravene og vurderingsformen på en så eksplisitt måte på studiet. Dette har bidratt til å flytte vurderingsfokus mer over på prosess enn resultat. Jevnt over gir både studentene, praksisstedene og kontaktlærerne gode tilbakemeldinger på det skjerpede fokuset på refleksjon. Inntrykket er likevel at vi har mer å hente, både når det gjelder kravene til hvordan refleksjonen gjennomføres og vurderes, og hvordan vi støtter opp om studentenes refleksjonsarbeid. Det gjenstår dessuten å se om og på hvilken måte studentene tar med seg lærdommene fra praksisordningen inn i det øvrige arbeidet med studiet, og inn i arbeidslivet.

Endringen av praksisordningen har gitt grunnlag også for et tettere samarbeid mellom fakultetet og praksisstedene, som vi ønsker å bygge videre på også i andre sammenhenger. Høsten 2021 ble dette fulgt opp med å oppfordre studentene og praksisstedene til å diskutere mulige tema for masteravhandlinger i løpet av praksisperioden, og dessuten med å invitere praksisstedene til å komme med forslag til fakultetets temabank.

REFERENCES

- Allern, M. (2007). Innovasjonsteori og mappevurdering, nye perspektiver? *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 1, s. 31-42.
- Allern, M. og Engelsen, K.S. (2008). Mapper i digitale læringskontekstar - erfaringar og perspektiv frå høgere utdanning, *Noregsuniversitetets skriftserie* nr. 2.
- Alonso-Nuez, M., Lacruz, A. og Rosell-Martinez, J. (2021). Assessing evaluation: Why student engages or resists to active learning? *International Journal of Technology and Design Education*, vol. 31.
- Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education*, vol. 32, s. 347-364, Kluwer Academic Publishers.
- Biggs, J. og Tang, C. (2011). Teaching for quality learning at university, Fourth edition. Berkshire, Open University Press/McGraw-Hill.
- Billett, S., Cain, M. og Le, A.H. (2018). Augmenting higher education students' work experiences: preferred purposes and processes. *Studies in Higher Education*, vol. 43, no. 7, s. 1279-1294.
- Boud, D., Cohen, R. og Sampson, J. (red.). (2001). Peer Learning in Higher Education – Learning From and With Each Other. London, Kogan Page.
- Boud, D. og Falchikov, N. (2007). Rethinking Assessment in Higher Education. Learning for the Longer Term. Wiltshire, Routledge.
- Burner, T., Baraas, R.C. og Falkenberg, H.K. (2011). Studentaktive vurderingsformer i norsk lærer- og optometriutdanning, *UNIPED*, vol. 34, nr. 1, s. 44 – 57.
- Burton, K. og McNamara, J. (2009). Assessing Reflection Skills in Law Using Criterion. *Legal Education Review* 8, 19 (1), s. 171-188.
- Dunn, L., Morgan, C., O'Reilly, M. og Parry, S. (2004). The Student Assessment Handbook: New Directions in Traditional and Online Assessment, Routledge.
- Dysthe, O., Raaheim, A., Lima, I. og Bygstad, A. (2006). Evalueringen av Kvalitetsreformen, Delrapport 7 Undervisnings- og vurderingsformer. Pedagogiske konsekvenser av Kvalitetsreformen.
- Engelsen, K.S., Dysthe, O. & Lima, I. (2006). Mapper på veg inn i høgare utdanning. Resultat frå ei spørjeundersøking i fire institusjonar, *UNIPED*, vol. 29, nr. 1, s. 4-23.
- Helseth, I. A., Fetscher, E. og Wigge, K.S. (2019). Praksis i høyere utdanning – gode eksempler. Del av prosjektet Operasjon praksis 2018–2020, *NOKUTs utredninger og analyser*, Rapport nr. 10.
- Hole, T.N., Velle, G., Riese, H., Raaheim, A., og Simonelli, A. L. (2018). Biology students at work: Using blogs to investigate personal epistemologies. *Cogent Education*, vol. 5, no. 1, 1563026. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2018.1563026>
- Klemp, T. (2013). Refleksjon – hva er det, og hvilken betydning har den i utdanning til profesjonell lærerpraksis?, *UNIPED*, vol. 36, nr. 1, s. 42-58.
- Race, P. (2001). A Briefing on Self, Peer & Group Assessment. I LTSN Generic Centre Assessment Series No. 9. York, Learning and Teaching Support Network.
- Segers, M. S. R., Dochy, F. J. R. C., og Cascallar, E. (2003). Optimising New Modes of Assessment: In search of Qualities and Standards. Kluwer Academic Publishers. Innovation and Change in Professional Education.
- Strandbakken, A. m.fl. (2013). *Behovet for juridisk kompetanse og utdanning fram mot 2025. En utredning for Kunnskapsdepartementet*, avgitt 25. februar 2013.
- Stuckey, R. and Others. (2007). Best Practices for Legal Education: A Vision and a Road Map, s. 146.
- Topping, K. (2003). Self and Peer Assessment. https://link.springer.com/chapter/10.1007/0-306-48125-1_4
- Wilhelmsen, L.S. (red.). (2014). Juridisk fagdidaktikk. Med vekt på studentenes læring.

Nettsteder det vises til:

<https://khrono.no/juss-uis-rettsvitenskap/stavanger-vil-ha-juss-men-departementet-sier-nei/225684>

<https://uit.no/enhet/jurfak>

https://uit.no/regelverk#innhold_660866

https://uit.no/regelverk#innhold_660866

https://www.regjeringen.no/contentassets/aec30e4b7d3241d5bd89db69fe38f7ba/no/pdfs/stm201620170016000d_dpdfs.pdf

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7b0b7f0fcf0f4d93bb6705838248749b/plattform.pdf>

<https://www.regjeringen.no/contentassets/6c4c7be66d5c4a028d86686d701a3a96/f-4475-finansiering-av-universiteter-og-hoyskoler.pdf>

<https://diku.no/programmer/oekt-arbeidsrelevans-i-hoeyere-utdanning>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-for-neste-langtidsplan-for-forskning-og-hoyere-utdanning/id2847923/?expand=horingsbrev>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>

<https://uit.no/regelverk#modal-660893>

<https://uit.no/regelverk#v-pills-664711>

<https://uit.no/regelverk#v-pills-664687>

<https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=620>

<https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=769>

<https://uit.no/moteportalen/um/mote?id=729>

<https://uit.no/moteportalen>

Andre kilder:

Forskrift om krav til mastergrad (mastergradsforskriften) av 1. desember 2005 nr. 1392.

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften) av 09.02.2017 nr. 137.

Meld.St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet -strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*

Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*

Meld. St. 16 (2020–2021) *Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning.*

NOU 2020:3 *Ny lov om universiteter og høyskoler*

Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti Granavolden, 17. januar 2019 (Granavoldenplattformen).

Hurdalsplattformen 2021-2025, Regjeringsplattform for en regjering utgått fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Regjeringen Støre ble utnevnt av Kongen i statsråd 14. oktober 2021.

Finansiering av universiteter og høyskoler. Rapport til Kunnskapsdepartementet 17. mars 2022 fra et utvalg nedsatt 9. september 2021.

Studieplan 2020 Masterprogram i rettsvitenskap. 300 studiepoeng/Tromsø. Studieplanen er godkjent av styret ved Det juridiske fakultet den 14.02.2020.

Reglement for JUR-3005 Obligatorisk utplassering i praksis

Fagbeskrivelse med pensum for 4. avdeling (for studenter som startet på studieprogrammet før høsten 2020. Eksamen etter denne ordningen gjennomføres siste gang våren 2024)